

A gólyatöcs fészkelő állományainak elemzése ökológiai állapotfelmérési céllal

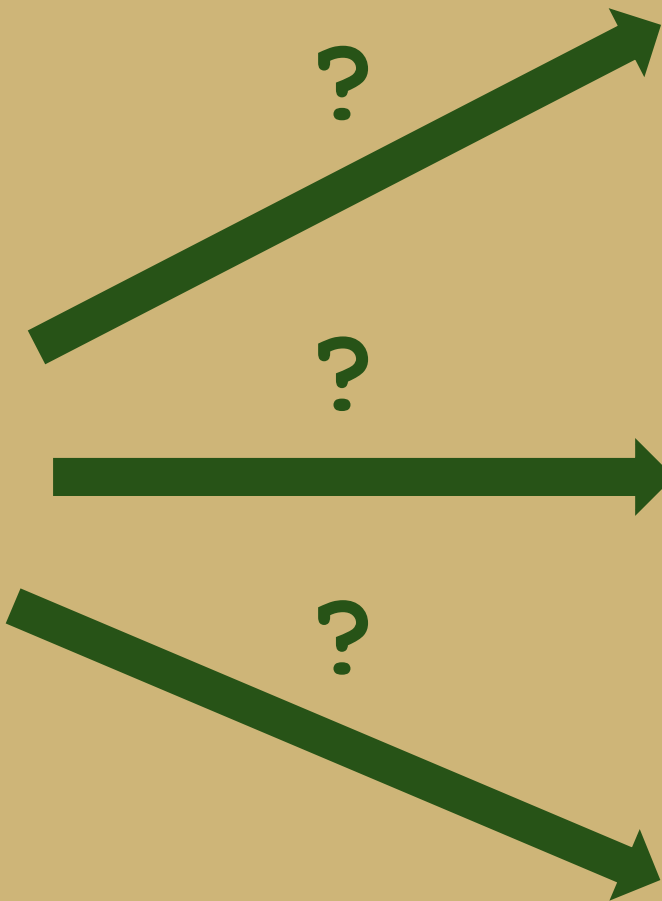
Vizes Élőhelyek Világnapja
Kecskemét, 2025.02.04.

Szabados Anna

**DEBRECENI
EGYETEM**

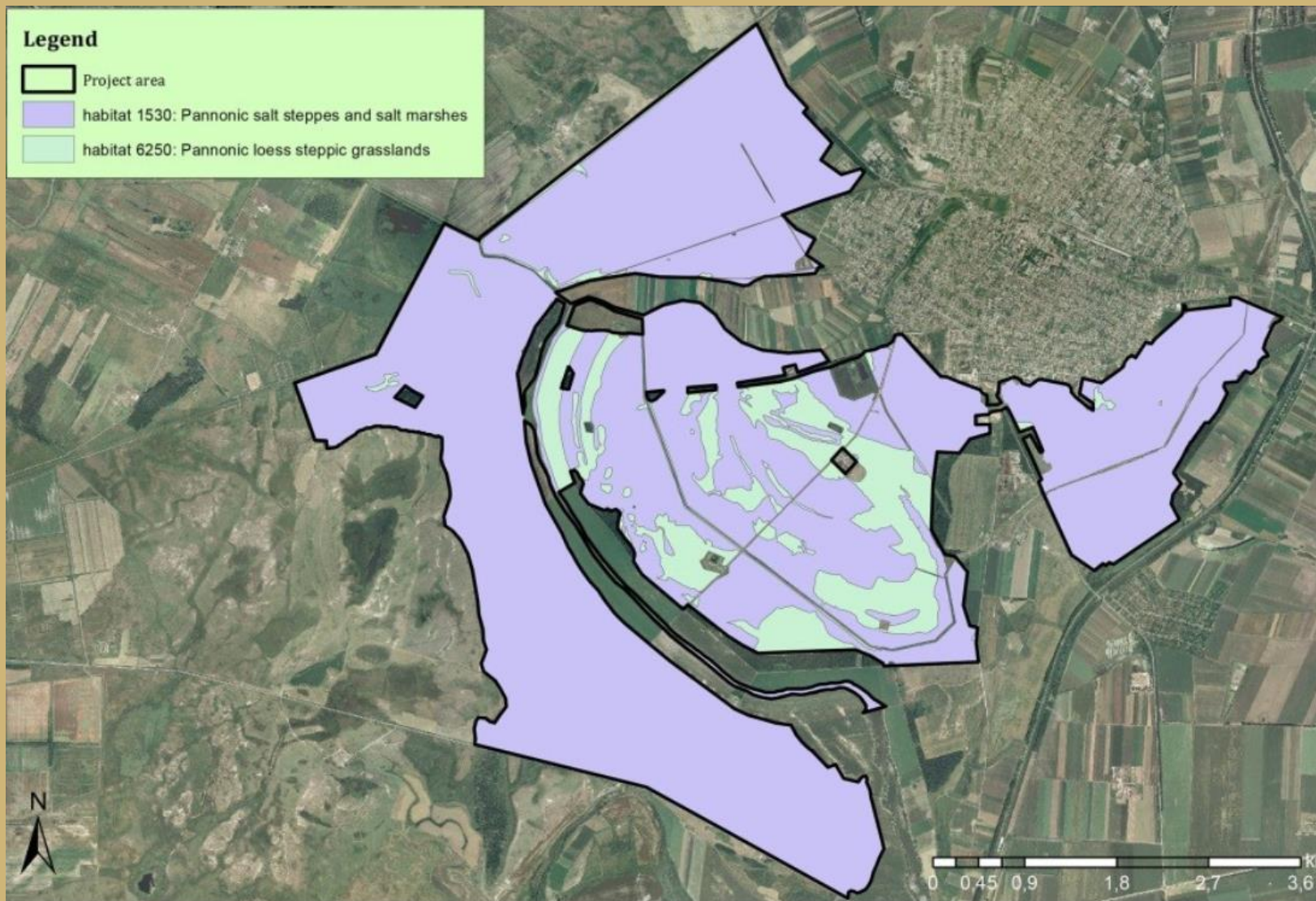
A dolgozat célja: a szikes rét (F2) referencia állapotának meghatározása a gólyatöcs állományainak fészkelőhely választása alapján

A vizsgált faj bemutatása

- 5 alfaj, kozmopolita
- Magyarországon rendszeres, kisszámú fészkelő
- Március-áprilisban érkezik meg hazánkba
- 3-5 tojást rak, laza telepekben költ
- Szikések karakter madárfaja → Minősítő elemként használható
- Mesterséges élőhelyeken is költhet, azonban a szikes élőhelyek rehabilitációja kulcsfontosságú a faj védelme szempontjából

A vizsgált terület

LIFE projekt terület, 15 víztest:

- 1) Nagy-szik
- 2) Cigli
- 3) Csürhekúti-lapos
- 4) Nagy-Magdolna-lapos
- 5) Kis-Magdolna lapos
- 6) Nagy-Gucsit-lapos
- 7) Kis-Gucsit lapos
- 8) Nyírő-rét
- 9) Kertész lapos
- 10) Karinkó-lapos
- 11) Daru-fenék
- 12) Daru-lapos
- 13) Kadarcs
- 14) Nagy-Dankó-fenék
- 15) Kis-Dankó-fenék

Populációs változások

19.század végére drasztikusan lecsökkent az állomány

1980as évektől növekedés ~20-30 pár

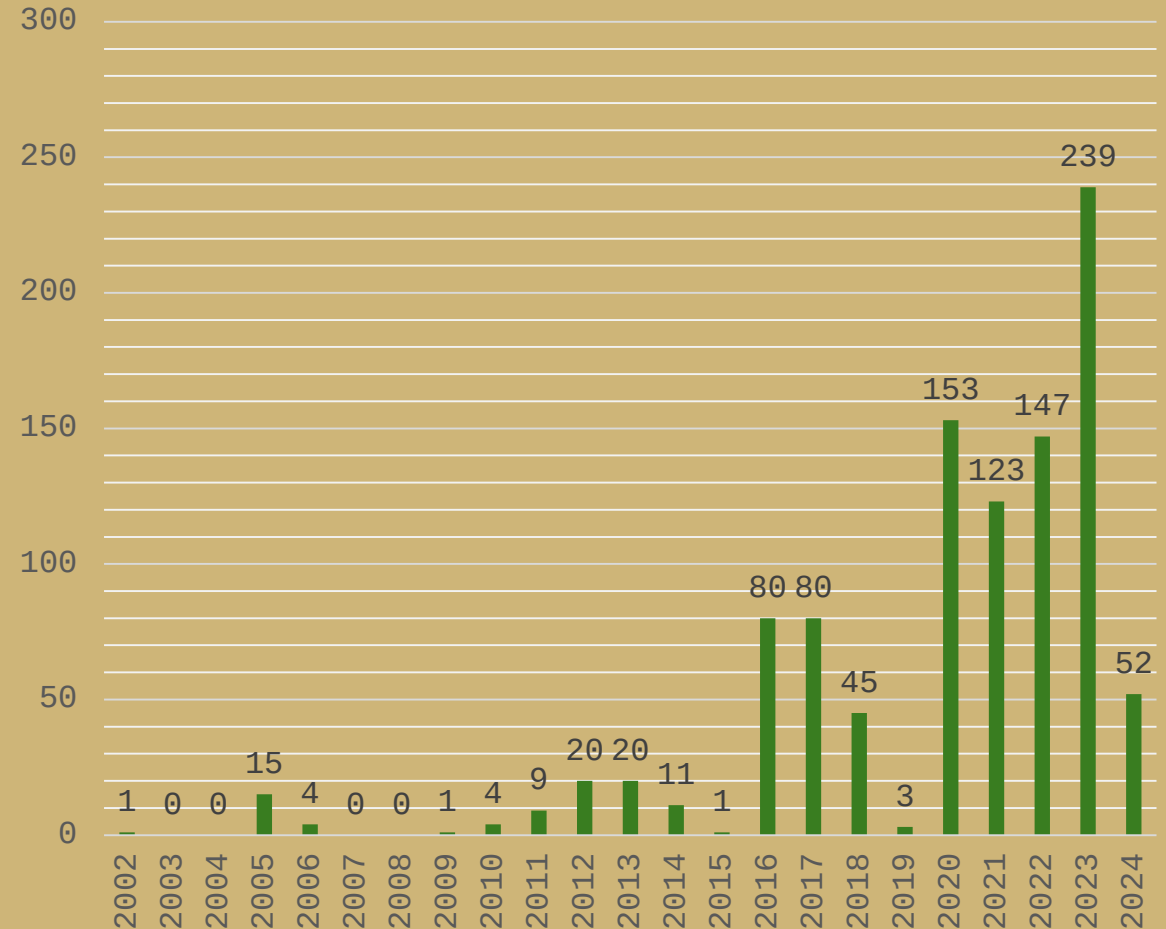
1990es években a természetes élőhelyekről mesterségesre szorultak, állomány nő ~ 100-150 pár

2000-ben nagy beáramlás:

- Alföldön 871 pár
- Magyarországon ~940-960 pár

2015–2017 évi teljes felmérések alapján a hazai állomány ~550-680 pár

A fészkelő gólyatöcspárok számának alakulása a projektterületen (2002-2024)

Leaflet | © OpenStreetMap, ODbL, Tiles © Esri — Source: Esri, i-cubed, USDA, USGS, A

Magyarországon jelölt egységek külföldi megkerülési helyei

5 egység Olaszország

3 egység Ausztria

1 egység Németország

1 egység Franciaország

1 egység Lengyelország

7 egység Olaszország

1 egység Portugália

1 egység Spanyolország

1 egység Szerbia

1 egység Csehország

1 egység Franciaország

Magyarországon megkerült külföldi gyűrűs egységek jelölési helyei

Leaflet | © OpenStreetMap, ODbL, Tiles © Esri — Source: Esri, i-cubed, USDA, USGS, AEX, GeoEye, Getmapping, A

Háttérváltozók I. – Fészek közvetlen környezetének természeti paraméterei

Tojásszám

ÁNÉR-kód

Fészek környezete
száraz/nedves/víz

Zsombék/
nem zsombék

Növénycsomóban/
kopár/homogén
növényzet

Domináns
növényfaj

Borítottság

Trágyadarabok
jelenléte

Fészekanyag
vastagsága,
anyaga

Avas/nem avas

Háttérváltozók II.- Vízmélység, Vízkémiai paraméterek

- Minden víztest esetén 3 mintavételi pont

I. Vízmélység

II. Vízkiterjedés

III. Vízkémiai paraméterek

- Secchi-átlátszóság
- pH
- Oldott oxigén (mg/l)
- Hőmérséklet
- Vezetőképesség → sótartalom

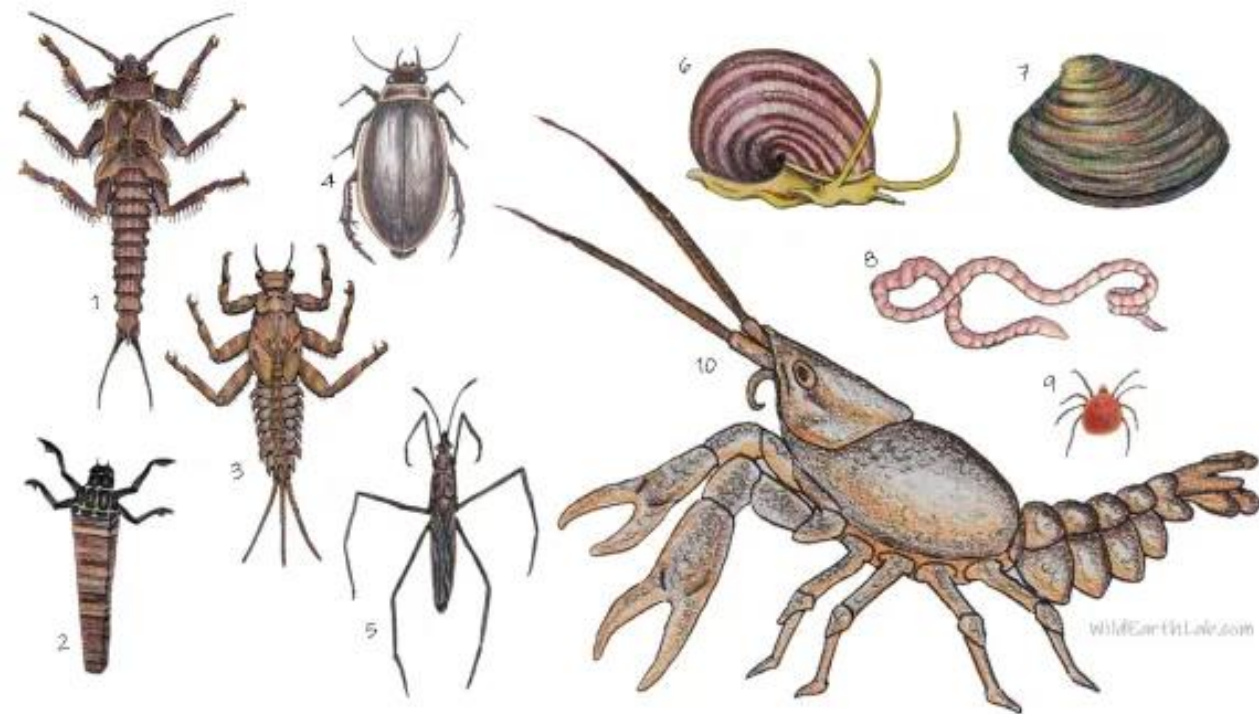
$$\text{Salinity(g/l)} = 0.8 \times \text{EC(mS/cm)}$$

Vízmélység és vízkémiai mintavételi pontok a 15
víztest esetén

Háttérváltozók III. – Vízi makrogerinctelen vizsgálat

- Egyedszám/m²
- Terület táplálék viszonyai

Háttérváltozók IV. - Legeltetés intenzitása

- Marha, juh, szamár, bivaly, ló és kecske is legel a területen
- Állategység számítása az adott fészkelési időszakra

Hasznosulási lehetőségek

- Referencia állapot meghatározása:
 - ❖ Minősítő rendszerek
 - ❖ Élőhelyrehabilitációs-
 - ❖ Kezelési-
 - ❖ Fenntartási tervek kidolgozása
- Természet-helyreállítási Rendelet elfogadása
- Nemzeti Természet-helyreállítási Terv
- Minden tervnek, beavatkozásnak szükséges természeti/ökológiai alap

Források

- A fényképeket Szilágyi Attila és Király Árpád készítették
- HTE adatbázis
- Pigniczki et al. (2019)- Breeding, dispersal, migration and conservation of the black-winged Stilt (*Himantopus himantopus*) in Hungary
- Ecsedi Z. (szerk.) 2004- A Hortobágy madárvilága. Hortobágy Természetvédelmi Egyesület, Winter Fair, Balmazújváros-Szeged
- Boros, Ecsedi, Oláh (ed.) (2013): Ecology and management of Soda Pans in the Carpathian Basin Hortobágy Environmental Association, Balmazújváros
- <https://mme.hu/magyarorszagmadarai/madaradatbazis-himhim>

**Köszönöm a
figyelmet!**